[2018] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਰੀਨਾ ਹਜ਼ਾਰਿਕਾ

ਬਨਾਮ

ਅਸਾਮ ਰਾਜ

(2018 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1330)

31 ਅਕਤੂਬਰ, 2018

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ.ਜੇ.

ਸਬੂਤ: ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ-ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਲਿੰਕ - ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਿ ਪਤਨੀ ਨੇ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਆਚਰਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਆਯੋਜਿਤ: ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਹਮਲਾਵਰ ਸੀ। ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਾ ਤਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ, ਇਸ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ - ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973: ਧਾਰਾ 313 ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

1. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਚਰਚਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਹਮਲਾਵਰ ਸੀ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਘਟਨਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਨਾਲ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 18][1119- ਸੀ-ਡੀ]

2.1 ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਕੇ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ,

ਜੇਕਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਕਦਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਵੇ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਕਈ ਦੋਸ਼ੀ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇੱਕ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। [ਪੈਰਾ 7][1113- ਜੀ-ਐੱਚ; 1114- ਏ-ਬੀ]

ਅਨੰਤ ਚਿੰਤਾਮਨ ਲਾਗੂ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਰਾਜ [1960] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 460 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। -

2.2 ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦੀਆਂ ਕੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹਮਲਾਵਰ ਹੋਣ ਦੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਜਾਂ ਅਸੰਗਤ। ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਸਿਰਫ਼ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜੇਕਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਕੜੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 8] [1114- ਜੀ-ਐੱਚ; 1115- ਏ-ਬੀ]

2.3 ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਰਾਤ 11:00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡਿੱਗਣ ਕਾਰਨ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁੱਢਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਲਗਭਗ 12:00 ਵਜੇ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੱਟਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀਆਂ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਸੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਡੈਟੋਲ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਉਲਟ, ਉਸਦੇ ਭਰਾ, ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਵੇਰੇ 2-3 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਜਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਖੁਦ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੱਟ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਤੀਜੇ ਭਰਾ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਉਸਨੂੰ 12.00 ਵਜੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੱਟ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਤਿੰਨਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਭਾਰੀ ਬਣਤਰ ਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਔਸਤ ਬਣਤਰ ਦਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਏ ਹੋਏ ਸਨ, ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ

ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਡਰਵੀਅਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਖੂਹ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਬੋਰੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਪਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਨੇ ਐਫ.ਐਸ.ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਬਲੱਡ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 10-11][1115-ਡੀ-ਐੱਚ; 1116- ਏ]

2.4 ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖ਼ਮ ਉਸ ਛੋਟੇ ਚਾਕੂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਟੈਂਪੋਰਲ ਹੱਡੀ ਦਾ ਟੁੱਟਣਾ ਅਸੰਭਵ ਸੀ। ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ

ਸੱਟ ਡਿੱਗਣ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਲਕੋਹਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਗਵਾਹ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 4 ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖ਼ਮ ਇੱਕ ਡਾਓ ਵਰਗੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਹਥਿਆਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਵ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਔਸਤਨ ਬਣਤਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਆਮ ਸਮਝਦਾਰੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮ੍ਰਿਤਕ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਸੀ, 'ਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹਮਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਅਤੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦਾ ਸੀ। ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪੇਟ ਖਾਲੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪੀਡਬਲਯੂs ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ। 1, 2 ਅਤੇ 3 ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਮਲਾ ਰਾਤ ਦੇ ਦੇਰ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਆਪਣਾ ਖਾਣਾ ਖਾ ਚੁੱਕਾ ਹੋਵੇਗਾ।[ਪੈਰਾ 12,15][1116- ਬੀ-ਡੀ; 1117-ਐਫ-ਜੀ]

2.5 ਧਾਰਾ 313, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਆਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਪਰੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਸਨੂੰ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਦੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਧਾਰਾ 313(2) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹੁੰ ਨਾ ਚੁੱਕਣਾ। ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚਾਅ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 313(1)(ਬੀ) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 313(4) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੈ। 'ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਬਚਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ

ਰੀਨਾ ਹਜ਼ਾਰੀਕਾ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ

ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ। ਕੀ ਬਚਾਅ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸੰਗਤ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਏ ਗਏ ਬਚਾਅ ਪੱਖ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ 'ਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰੇ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਨਾ ਤਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ, ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ। ਲਿਆ ਗਿਆ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ, ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਂ ਕਾਲਪਨਿਕ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਉਲਟ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 16, 17] [1117- ਜੀ-ਐੱਚ; 1118- ਏ-ਈ]

ਹੇਤ ਸਿੰਘ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਰਾਜ ਏਆਈਆਰ 1953 ਐਸਸੀ 468; ਐਮ. ਅੱਬਾਸ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ (2001) 10 ਐਸਸੀਸੀ 103 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। -

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1960] 2 ਐਸਸੀਆਰ 460 ਪੈਰਾ 7 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਏਆਈਆਰ 1953 ਐਸਸੀ 468 ਨੇ ਪੈਰਾ 17 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

(2001) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 103 ਪੈਰਾ 17 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1330

ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 09.02.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਗੁਹਾਟੀ ਵਿਖੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ (ਜੇ) ਨੰਬਰ 130, 2014।

ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਯਾਲੀ ਕਡੂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਰਸ਼ਾ ਪੋਦਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਪ੍ਰੀਆ ਜੁਨੇਜਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਕਸ਼ਾ ਰਾਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਲਕ ਮਹਾਜਨ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਡਿਫਾਲਟ ਦੀ ਸੂਰਤ

ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

3. ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਸੀਡਬਲਯੂ-1, ਮਿਸ ਪੂਜਾ ਹਜ਼ਾਰਿਕਾ, ਜਿਸਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 9 ਸਾਲ ਹੈ, ਦੇ ਨਾਲ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ ਡੇਕਾ, ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦੀਪੇਨ ਡੇਕਾ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਭ੍ਰਿਗੁਮੋਨੀ ਡੇਕਾ, ਜੋ ਕਿ ਭਰਾ ਹਨ, ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 10.05.2013/11.05.2013 ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂs. 1, 2 ਅਤੇ 3 ਨੇ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗਣ ਕਾਰਨ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਠੀਕ ਸੀ। ਮੀਂਹ ਅਤੇ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕੇ। ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਰਿਤੂ ਰਾਜ ਚਲੀਹਾ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਸਨ:-

(i) ਗੱਲ੍ਹ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ 6 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਟ੍ਰੈਗਸ ਅਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਕੋਣ ਤੋਂ 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਉੱਪਰ 11 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਕੱਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਜ਼ਖ਼ਮ।

(ii) ਓਸੀਪੀਟਲ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ 9 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਕੱਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਜ਼ਖ਼ਮ।

(iii) ਬਾਂਹ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ 4 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਕੱਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਜ਼ਖ਼ਮ।

(iv) ਖੱਬੇ ਗੁੱਟ ਦੇ ਜੋੜ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ (5 x 4) ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖ਼ਮ।

(v) ਆਕਾਰ (4 x 1) ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖ਼ਮ, ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਟੈਂਪੋਰਲ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

(vi) ਸਕੈਪੁਲਾ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ (6 x 2) ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਆਕਾਰ ਦਾ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖ਼ਮ।

(vii) ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਟੈਂਪੋਰਲ ਹੱਡੀ ਦਾ ਫ੍ਰੈਕਚਰ।

ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਭਾਰੀ ਤਿੱਖੇ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਕਾਰਨ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

4. ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸਿਧਾਂਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਵਹਾਰ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਰੋ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਹਮਲਾਵਰ ਸੀ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਮਲਾਵਰ ਹੋਣ ਦਾ

ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਧਾਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਇੱਕ ਦਰਮਿਆਨੇ ਭਾਰੀ ਤਿੱਖੇ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਓ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਟੈਂਪੋਰਲ ਹੱਡੀ ਦਾ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਇੱਕ ਦਰਮਿਆਨੇ ਭਾਰੀ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਰਿਕਵਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਐਸ.ਆਈ. ਨੀਲੋਮਨੀ ਮਲਕਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੁਪਾਰੀ ਕੱਟਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਆਮ ਚਾਕੂ ਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਫੁੱਟ ਲੰਬਾ ਤਿੱਖਾ ਮੋੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਕਥਿਤ ਚਾਕੂ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਨੂੰ ਇਹ ਰਾਏ ਲੈਣ ਲਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸੱਟਾਂ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ।

6. ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਮਿਸ ਦੀਕਸ਼ਾ ਰਾਏ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਤ ਨੂੰ ਮੌਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ। ਰੋਣਾ ਵੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਉਸਦਾ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਵਹਾਰ ਵੀ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਹਮਲੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਚਾਕੂ, ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਭਰੇ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

7. ਅਸੀਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬੇਨਤੀਆਂ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਕੇ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਦੋਸ਼ੀ ਬਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇੱਕ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅਨੰਤ ਚਿੰਤਾਮਨ ਲਾਗੂ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਰਾਜ, (1960) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 460 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:-

"16. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਾਏ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਮਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜ਼ਹਿਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ ਜਾਂ ਰਸਾਇਣਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਜ਼ਹਿਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਕ ਖੋਜਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਹੈ ਕਿ

ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਸਿੱਟਾ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਇਸ ਖਾਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦਲੀਲਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਨੇੜਿਓਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕੀਏ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਤੱਥ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਾਡਾ ਫੈਸਲਾ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।"

8. ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲਾਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਬੋਝ ਪਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦੇ ਲਿੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹਮਲਾਵਰ ਹੋਣ ਦੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਜਾਂ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਮੰਗ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜੇਕਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਕੜੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ।

9. ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਉਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਜਾਂ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਿਰਫ ਉਸਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੈ।

10. ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਰਾਤ 11:00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। 10.05.2013 ਨੂੰ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡਿੱਗਣ ਕਾਰਨ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਨੇ

ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁੱਢਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਲਗਭਗ 12:00 ਵਜੇ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੱਟਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਸੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਡੈਟੋਲ ਲਗਾਇਆ ਸੀ।

11. ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਉਲਟ, ਉਸਦੇ ਭਰਾ, ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਵੇਰੇ 2-3 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਜਗਾਇਆ ਸੀ ਜੋ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਖੁਦ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੱਟ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਤੀਜੇ ਭਰਾ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਉਸਨੂੰ 12.00 ਵਜੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਸੱਟ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਤਿੰਨੇਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਭਾਰੀ ਬਣਤਰ ਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਮੋਟਰ-ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਔਸਤ ਬਣਤਰ ਦਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਸੀ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਦਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਏ ਹੋਏ ਸਨ, ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਡਰਵੀਅਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਖੂਹ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਬੋਰੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਪਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਨੇ ਐਫ.ਐਸ.ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਬਲੱਡ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਹੈ।

12. ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖ਼ਮ ਛੋਟੇ ਚਾਕੂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਟੈਂਪੋਰਲ ਹੱਡੀ ਦਾ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਇੱਕ ਅਸੰਭਵ ਸੀ। ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੱਟ ਡਿੱਗਣ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਲਕੋਹਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਗਵਾਹ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 4 ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੱਟਣ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਇੱਕ ਦਰਮਿਆਨੇ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਹਥਿਆਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਓ ਨਾਲ ਸੰਭਵ ਸਨ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਔਸਤਨ ਬਣਤਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਆਮ ਸਮਝਦਾਰੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਮ੍ਰਿਤਕ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਸੀ, 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹਮਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਖੁਦ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ।

13. ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਡੈਟੋਲ ਦੀ ਗੰਧ ਵਾਲਾ ਚਾਕੂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਚਾਕੂ ਨੂੰ ਖੂਨ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਪੂੰਝਿਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਲੱਕੜ ਦੇ ਹੈਂਡਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਐਫ.ਐਸ.ਐਲ. ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਗਵਾਹ ਫਿਰ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਡੈਟੋਲ ਦੀ ਕੋਈ ਬੋਤਲ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਕਸਰ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੰਝੂ ਨਹੀਂ ਦੇਖੇ, ਜਿਸਨੂੰ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਵਹਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੇਵੱਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਝਟਕੇ ਵਿੱਚ ਦੰਗ ਰਹਿ ਗਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਧਾਰਨ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁੱਪ ਅਤੇ ਮੂਰਖਤਾ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਰੌਲਾ ਅਤੇ ਚੀਕਾਂ ਪੈਣੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਜਾਗੇ ਬਿਨਾਂ ਪੂਰੀ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਸੌਂ ਸਕਦਾ ਸੀ।

14. ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਲਗਭਗ 8:00 ਵਜੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੁਆਰਾ 11.05.2013 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਲਗਭਗ 12:00 ਵਜੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਡਾਇਰੀ ਐਂਟਰੀ ਨੰ. 452 ਨੇ 12.20 ਵਜੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.7:45 ਵਜੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਛੱਡਦੇ ਹਨ ਕਿ ਘਟਨਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਵਾਪਰੀ ਸੀ।

15. ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਸੰਬੰਧੀ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਏ ਗਏ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਪੇਪਰ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

"ਜਵਾਬ: ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 8-8:30 ਵਜੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸਤਗਾਓਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਈ ਸੀ, ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੇਰਾ ਪਤੀ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਸੱਟਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਰੋਣ 'ਤੇ, ਮਨੋਜ ਡੇਕਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਇੱਕ ਭਰਾ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਲੈ ਕੇ ਉੱਥੇ ਆਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮਨੋਜ ਡੇਕਾ ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ 'ਤੇ ਡੈਟੋਲ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ 108 ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਨੂੰ ਵੀ ਫੋਨ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ, ਮੈਂ ਪੁਲਿਸ ਮਨੋਜ ਡੇਕਾ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣੀ ਚਾਹੀ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਫੋਨ ਖੋਹ ਲਿਆ। ਮੇਰੇ ਰੋਣ 'ਤੇ ਗੁਆਂਢੀ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ

ਮੈਡੀਕਲ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਮੇਰਾ ਮਨੋਜ ਡੇਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਉਸਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਉਸ ਰਾਤ ਲਗਭਗ 9.30 ਵਜੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਮਨੋਜ ਡੇਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੁਆਂਢੀ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨੋਜ ਡੇਕਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪਤੀ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਮਿੰਟੂ ਨਾਥ, ਦੀਪਕ ਦਾਸ ਅਤੇ ਜੀਤੂ ਡੇਕਾ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦੇ ਸਮੇਂ ਸਰੀਰਕ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਤੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਕੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਤਾਲਾ ਵੀ ਦੇਖਿਆ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਕਮਰਾ ਟੁੱਟੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ। ਮੈਂ ਬੇਕਸੂਰ ਹਾਂ।"

ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਵੇਗਾ। ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪੇਟ ਖਾਲੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪੀਡਬਲਯੂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ। 1, 2 ਅਤੇ 3 ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਮਲਾ ਰਾਤ ਦੇ ਦੇਰ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਆਪਣਾ ਖਾਣਾ ਖਾ ਚੁੱਕਾ ਹੋਵੇਗਾ।

16. ਧਾਰਾ 313, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਆਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਪਰੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਸਨੂੰ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਵਜੋਂ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਧਾਰਾ 313(2), ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹੁੰ ਨਾ ਚੁੱਕਣਾ। ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਦੇਖਾਂਗੇ। ਜੇਕਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਬੂਤ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚਾਅ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 313(1)(ਬੀ) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 313(4) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। 'ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਵਰਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਬਚਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ। ਕੀ ਬਚਾਅ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸੰਗਤ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਏ ਗਏ ਬਚਾਅ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਜ਼ਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬਚਾਅ 'ਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰੇ।

17. ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਨਾ ਤਾਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ, ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ, ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ। ਲਿਆ ਗਿਆ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਪੂਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ, ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਂ ਕਾਲਪਨਿਕ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਉਲਟ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਟ ਸਿੰਘ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1953 ਐਸ.ਸੀ. 468 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

"26. ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਡੇ ਆਮ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਹਟਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਹਟਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਪਰ ਸ਼ਬਦ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਬਚਾਅ ਜੋ ਕਿ ਸੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ,..... ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦਾ ਬੋਝ ਹੋਰ ਵੀ ਭਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਹਾਣੀ ਜੋ ਕਿ ਸੱਚਾ ਦੋਸਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਏ.ਵੀ. ਅਤੇ ਡਗਮਗਾ ਰਹੇ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ....."

ਐਮ. ਅੱਬਾਸ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ, (2001) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 103 ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"10....ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਿਰਹਾ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 313 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਕਾਫ਼ੀ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਬਚਾਅ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰਫ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ...."

18. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਚਰਚਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਹਮਲਾਵਰ ਸੀ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਘਟਨਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ।

19. ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਨਿਯੀ ਜੈਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ